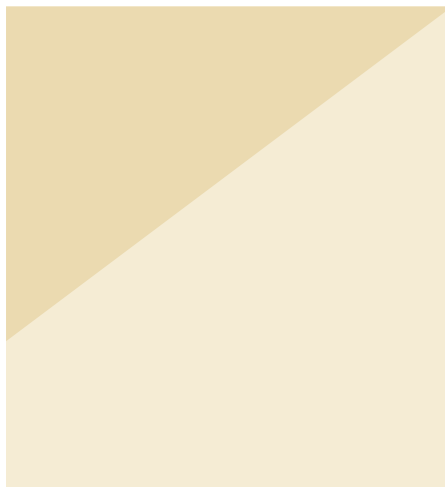

WERKBOEK NEDERLANDS

WERKBOEK NEDERLANDS
Mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid

—
Danielle De Smet
Liesbet De Vuyst

CAMPUS HANDBOEK

Uitgeverij Academia Press
Ampla House
Coupure Rechts 88
9000 Gent
België
info@academiapress.be
www.academiapress.be

Uitgeverij Academia Press maakt deel uit van Lannoo Uitgeverij,
de boeken- en multimediativisie van Uitgeverij Lannoo nv.

Vormgeving binnenwerk: Studio Lannoo & Karakters, Gent
Vormgeving cover: Studio Lannoo & Keppie en Keppie

Danielle De Smet & Liesbet De Vuyst
Werkboek Nederlands. Mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid
Gent, Academia Press, 2018, 268 pp.

ISBN 978 94 014 5260 1
D/2018/45/185
NUR 624

*Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeverij.*

INHOUD

DEEL 1 GRAMMATICA		7
1	Woordsoorten	9
2	Zinsdelen	16
DEEL 2 SPELLING		23
1	Werkwoorden	25
2	Aaneenschrijven	31
3	Liggend streepje	33
4	Trema	37
5	Tussenklank –n	45
6	Tussenklank –s	47
7	Accenttekens	49
8	Apostrof	51
9	Vreemde woorden of leenwoorden	53
10	Meervoud	56
11	Verkleinwoorden	58
12	Hoofdletters	60
13	Afkortingen, letter- en initiaalwoorden	63
14	Splitsen in lettergrepen	65
15	Leestekens	68
16	Extra oefeningen	69
DEEL 3 TAALZUIVERING		95
1	Woordkeuze	97
2	Contaminatie	99
3	Pleonasme en tautologie	102
4	Dubbele ontkenningen	104
5	Verwijswoorden	106
6	Verbuiging van adjectieven	110
7	Vreemde woorden	112
8	Niet verwarren	116
9	Beknopte en betrekkelijke bijzin	119
10	Discongruentie	121
11	Samentrekkingen	125
12	Tangconstructies	127
13	Werkwoordelijke eindgroep	129

14	Foutieve inversie	131
15	Voorzetsels	133
16	Oude naamvalsvormen	136
17	Herhalingsoefeningen	138
DEEL 4 STIJL		155
1	Naamwoordstijl	157
2	Lange zinnen	159
3	Passieve zinnen	161
4	Voorzetselketens	163
5	Archaïsmen	165
6	Opeenvolging van gelijkkluidende woorden	167
DEEL 5 WOORDENSCHAT		171
1	Academisch Nederlands	177
2	Nederlands en algemene taalkunde	180
3	Journalistiek en media	184
4	Marketing en reclame	190
5	Politiek	193
6	De financieel-economische wereld en de arbeidsmarkt	200
7	Politie en justitie	206
8	Oorlog	210
9	Wetenschappen	213
10	Sport	218
11	Mythologie en oudheid	224
12	Religie	227
13	Kunst	231
14	Maatschappij en lifestyle	236
15	Latijnse en Griekse invloed	240
16	Engelse, Franse en Duitse invloed	244
17	Invloed uit andere talen	252
18	Algemene woordenschat	257
BRONNENLIJST		267

DEEL 1

GRAMMATICA

DEEL 1 GRAMMATICA

- 1 Woordsoorten
- 2 Zinsdelen

DEEL 2 SPELLING

DEEL 3 TAALZUIVERING

DEEL 4 STIJL

DEEL 5 WOORDENSCHAT

1 WOORDSOORTEN

1.1 Tot welke woordsoort behoren de onderstreepte woorden in de volgende zinnen?

1. Zodra je klaar bent met je examen, mag je het indienen.

.....

2. Als eerste minister kon hij die kritiek moeilijk verkroppen.

.....

3. De vandag was een geweldig succes.

.....

4. Wie niet ingeschreven is, kan de workshop niet bijwonen.

.....

5. Ik denk dat u zich vergist!

.....

6. Het is nog altijd niet duidelijk wie de verkiezingen gewonnen heeft.

.....

7. Sinds vorige week beantwoordt hij zijn mails weer.

.....

8. Door de overvloedige regen liepen verschillende kelders onder water.

.....

9. Het concert dat ik gisteren bijwoonde, was geen succes.

.....

10. Dat hij gisteren nog zou langskomen, had ik nooit verwacht.

.....

11. Het huis waarin mijn vader opgegroeid is, staat te koop.

.....

12. Wie heb je allemaal uitgenodigd voor zijn verjaardagsfeest?

.....

13. Het hevige onweer zorgde ervoor dat het hele plein leeg was in een mum van tijd.

.....

14. Er zijn vandaag twee studenten afwezig, maar ze hebben de lector wel tijdig verwittigd.

.....

15. Morgen verkoopt de bibliotheek meer dan duizend boeken voor het goede doel.

.....

16. Als het waar is wat de manager zei, hoefde niemand zich zorgen te maken over een mogelijke herstructurering van het bedrijf.

.....

17. Door de hevige bosbrand is het eiland een van zijn belangrijkste natuurlijke troeven kwijt.

.....

18. Ik weet niet aan wie ik dat het beste kan vragen.

.....

19. Tijdens de zomervakantie gaan wij altijd enkele weken op reis.

.....

20. Door de belastingen te verhogen, worden de mensen met een laag inkomen steeds armer.

.....

1.2 Multiple choice. Benoem de onderstreepte woorden

1. De hotelprijzen zijn er sterk gedaald door de felle onlusten.
 - a. hulpwerkwoord
 - b. zelfstandig werkwoord
 - c. koppelwerkwoord
 - d. bijwoord

2. Die vergadering vindt morgen plaats achter gesloten deuren.
 - a. zelfstandig naamwoord
 - b. zelfstandig werkwoord
 - c. bijvoeglijk naamwoord
 - d. bijwoord

3. De leerkracht vergaf de cursisten hun onwetendheid.
 - a. voorzetsel
 - b. bezittelijk voornaamwoord
 - c. persoonlijk voornaamwoord
 - d. aanwijzend voornaamwoord

4. Toen hij het alarm hoorde, zette hij het op een lopen.
 - a. voorzetsel
 - b. lidwoord
 - c. voegwoord
 - d. telwoord

5. Doe hem de groeten van mij.
 - a. persoonlijk voornaamwoord
 - b. bezittelijk voornaamwoord
 - c. wederkerig voornaamwoord
 - d. aanwijzend voornaamwoord

6. De twee zussen hebben elkaar al weken niet meer gezien.
 - a. voorzetsel
 - b. wederkerend voornaamwoord
 - c. bezittelijk voornaamwoord
 - d. wederkerig voornaamwoord

7. Het heeft geen zin om daarover te discussiëren.
 - a. onbepaald voornaamwoord
 - b. telwoord
 - c. bijvoeglijk naamwoord
 - d. bijwoord

8. Hij liep de trap op en verstopte zich snel in een van de slaapkamers.
 - a. voorzetsel
 - b. achterzetsel
 - c. bijwoord
 - d. voegwoord

9. Deze soep smaakt echt nergens naar!
 - a. bezittelijk voornaamwoord
 - b. aanwijzend voornaamwoord
 - c. betrekkelijk voornaamwoord
 - d. onbepaald voornaamwoord

10. Of ze dat berichtje op haar voicemail tijdig gehoord heeft, weet ik niet.

- a. voegwoord
- b. voorzetsel
- c. bijwoord
- d. lidwoord

1.3 Benoem de onderstreepte woorden zo nauwkeurig mogelijk

1. Kom je nog of blijf je daar staan?

.....

2. Het nieuwe vaccin tegen griep wordt sterk aanbevolen aan ouderen en verzwakten.

.....

3. De raad van bestuur heeft geen enkel bezwaar tegen het nieuwe plan.

.....

4. Zo'n jurk heb ik altijd al willen hebben.

.....

5. Doordat hij minderjarig is, kan hij niet worden vervolgd.

.....

6. Het interesseert me niet of hij morgen komt.

.....

7. Dat kan nog boeiend worden.

.....

8. Reinout belde haar midden in de nacht op, omdat hij haar stem wilde horen.

.....

9. Nederland heeft sinds vorige week een nieuwe regering.

.....

10. Ze heeft hun niet verteld dat ze zwanger is.

.....

1.4 Geef bij elk woord de specifieke woordsoort en vermeld bij werkwoorden of het om een zelfstandig werkwoord, hulpwerkwoord of koppelwerkwoord gaat

1. Wat(1) heb(2) je(3) je(4) in(5) je(6) hoofd(7) gehaald(8)?

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

2. Thomas(1) is(2) overspannen(3) doordat(4) de(5) sfeer(6) in(7) het(8) team(9) zo(10) slecht(11) is(12).

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11

12.

3. Die(1) broer(2) van(3) jou(4) beweert(5) dat(6) mijn (7) buurmeisje(8) zijn(9) eerste(10) vriendin(11) was(12).

1.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11

12.

2 ZINSELEN

2.1 Bijzinnen: duid de juiste bewering aan

1. Ik hoop dat je morgen komt.
 - a. hoofdzin
 - b. volwaardige bijzin
 - c. beknopte bijzin
 - d. betrekkelijke bijzin

2. Het wordt mooi weer vandaag en het is weekend, dus we gaan naar zee.
 - a. hoofdzin
 - b. volwaardige bijzin
 - c. beknopte bijzin
 - d. betrekkelijke bijzin

3. Het sportvliegtuigje had motorpech en moest een noodlanding maken in een weiland.
 - a. hoofdzin
 - b. volwaardige bijzin
 - c. beknopte bijzin
 - d. betrekkelijke bijzin

4. Dat meisje op wie hij heimelijk verliefd is, heet Kimberly.
 - a. hoofdzin
 - b. volwaardige bijzin
 - c. beknopte bijzin
 - d. betrekkelijke bijzin

5. Luid snikkend verliet ze het examenlokaal.
 - a. hoofdzin
 - b. volwaardige bijzin
 - c. beknopte bijzin
 - d. betrekkelijke bijzin

2.2 Benoem de onderstreepte zinsdelen zo correct mogelijk

1. Dat is niet om te lachen.

.....

2. Spelling onderwijzen blijkt bedroevend moeilijk.

.....

3. Heb je onlangs nog iets van je moeder gehoord?

.....

4. Hij zint op wraak.

.....

5. De kleuter wordt door zijn grootmoeder naar school gebracht.

.....

2.3 Welke functie heeft het onderstreepte zinsdeel?

1. Alles wat ook maar een beetje naar avontuur ruikt, is hem een gruwel.

- a. onderwerp
- b. lijdend voorwerp
- c. meewerkend voorwerp
- d. naamwoordelijk deel

2. Deze winter wordt ze vijftig.

- a. lijdend voorwerp
- b. bijwoordelijke bepaling
- c. meewerkend voorwerp
- d. naamwoordelijk deel

3. De reden van zijn ontslag heb ik niet kunnen achterhalen.
 - a. persoonsvorm
 - b. naamwoordelijk gezegde
 - c. werkwoordelijk gezegde
 - d. naamwoordelijk deel

4. Mijn neef Willem trouwt volgende week met Saartje.
 - a. voorzetselvoorwerp
 - b. lijdend voorwerp
 - c. meewerkend voorwerp
 - d. naamwoordelijk deel

5. Uw elektronische aangifte moet uiterlijk op het einde van de maand binnen zijn.
 - a. onderwerp
 - b. lijdend voorwerp
 - c. meewerkend voorwerp
 - d. handelend voorwerp

2.4 Ontleed de volgende zinnen volledig

1. Mij / is / vroeger / geleerd / dat Brasilia de hoofdstad van Brazilië is.//

Mij:

is geleerd:

vroeger:

dat Brasilia de hoofdstad van Brazilië is:

2. Is / uw kind / te dik?//

Is ... te dik:

te dik:

uw kind:

3. We / hadden / voor een uitstap van een halve dag / gekozen, / omdat we ook nog een ballonvaart wilden maken.//

We:

hadden ... gekozen:

voor een uitstap van een halve dag:

omdat we ook nog een ballonvaart wilden maken:

4. Tot mijn ontzetting / had / ik / het verkeerde examen / geleerd.//

Tot mijn ontzetting:

had ... geleerd:

ik:

het verkeerde examen:

5. Sinds wanneer / ben / jij / allergisch / voor graspollen?//

Sinds wanneer:

ben:

jij:

allergisch:

voor graspollen:

6. Aan de receptie / kun / je / een kaartje voor de openingsvoorstelling / kopen.//

Aan de receptie:

kun:

je:

een kaartje voor de openingsvoorstelling:

kopen:

7. Wie naar het buitenland vliegt, / mag / geen vloeistoffen / in zijn handbagage / meenemen.//

Wie naar het buitenland vliegt:

mag:

geen vloeistoffen:

in zijn handbagage:

meenemen:

8. De personeelschef / zei / in zijn speech / dat hij zulke acties niet kon appreciëren.//
De personeelschef:

zei:

in zijn speech:

dat hij zulke acties niet kon appreciëren:

9. Toen ik vorige week naar zee wou gaan, / staakten / de chauffeurs van de kusttrams.//

Toen ik vorige week naar zee wou gaan:

staakten:

de chauffeurs van de kusttrams:

10. De studenten / wordt gevraagd / een woordenboek mee te brengen naar het examen.//

De studenten:

wordt gevraagd:

een woordenboek mee te brengen naar het examen: